

גרירה דגרירה לית ליה - 'He does not maintain 'dragging the dragged'

Overview¹

(שגגת מלאכה of קצירה) ruled if he first became aware of the second קצירה (of קצירה) only, and then later he became aware of the first קצירה (שגגת שבת) and the second קצירה (שגגת מלאכה), he can bring one קרבן for the second קצירה and the first קצירה, however he must bring a second קרבן for the last קצירה. The reason is because רבא maintains גרירה but not גרירה דגרירה. There is a dispute between רש"י and תוספות as to what constitutes גרירה, and what is considered אחד בהעלם אחד.

ומה שגוררת קצירה² וטחינה שעמה לא חשיב גרירה³ כדפירש בקונטרס⁴ -
And this which the קצירה (of מלאכה) is גורר the טחינה which is together with the קצירה of שבת, this is not considered גרירה as רש"י explained -
דמה שגוררת קצירה לקצירה לא חשיב גרירה כיון דהוי בהעלם אחד⁵ -

For this which the קצירה of מלאכה is גורר the קצירה of שבת, that is not considered גרירה at all, since both קצירות were אחד -
בהעלם אחד

אבל טחינה שכנגדה⁶ חשיבא גרירה -
However the טחינה which is together with the קצירה (of שבת) that is considered גרירה -

משום דקצירה של זדון שבת אינה גוררת טחינה של שגגת שבת⁷ -
Because the קצירה of מלאכה ושגגת שבת by itself cannot be גורר the טחינה of שבת, rather it can be גורר the טחינה of שבת, שגגת שבת, -
אלא על ידי הקצירה שעמה היא נגוררת שעיקר קרבן אינה בשבילה -

Only through the קצירה of שבת which is together with the טחינה of שבת, שגגת שבת,

¹ See [‘Overview’ to the] previous נודע עב ד"ה תוס' נודע.

² The הגהות הב"ח amends this to read קצירה לטחינה שעמה (not קצירה וטחינה שעמה).

³ Seemingly this should also be a case of גרירה דגרירה. The קרבן חטאת is initially brought for the קצירה of מלאכה. This in turn is גורר to include the קצירה of שבת, which in turn is גורר the טחינה of שבת, which would seemingly make it a גרירה דגרירה.

⁴ בד"ה ומי.

⁵ He did קצירה twice; first שבת בהעלם אחד and then מלאכה בהעלם אחד. However they were both done אחד, therefore one קרבן is brought for both of them, since there was no ידיעה בינתיים and we do not need to apply the concept of גרירה. It is as if he ate two חלב בהעלם אחד where there is only one קרבן. Here too he was קוצר twice אחד בהעלם אחד.

⁶ The הגהות הב"ח amends this to read טחינה שעמה חשיבא (instead of טחינה חשיבא שכנגדה).

⁷ קצירה בשגגת שבת and קצירה בשגגת מלאכה are two separate קצירות; so even though they were done אחד, if there was no שבת, the קצירה would not be effective for the שבת. It is only because there was שבת, so the קצירה of מלאכה includes the שבת. (see footnote # 5), therefore it can be גורר the טחינה שעמה which was also שבת.

since the main קרבן is not brought because of the קצירה of שבת שגגת but rather for the קצירה of טחינה בשגגת שבת, which has no connection to the שבת שגגת מלאכה.⁸

In summation רש"י maintains that this which the קצירה of שבת שגגת is included in the קרבן of גרירה. However including the טחינה of שבת שגגת is considered גרירה. Including the טחינה of שגגת מלאכה is considered גרירה.

offers his opinion: תוספות

ולרבינו יצחק נראה דקצירה חשיבא גרירה מדקאמר קצירה גוררת קצירה -

However it appears to the ר"י that including the קצירה of שבת שגגת in the קצירה of - קצירה גוררת קצירה (וטחינה שעמה) stated רבא, since גרירה is considered שגגת מלאכה אבל ההיא דטחינה לא חשיבא גרירה דגרירה⁹ -

However that inclusion of שבת שגגת (on account of the שבת שגגת) is not considered דגרירה -

שאינו יכול לכפר על הקצירה אלא אם כן נתכפר הטחינה עמה¹⁰ -

For he cannot atone for the קצירה of שבת שגגת alone, unless it also atones for the טחינה which was done together with it בשגגת שבת.

anticipates a difficulty: תוספות

ואף על גב דשני זיתי חלב בהעלם אחד¹¹ לא חשיבא גרירה -

And even though if one ate two זיתי חלב in one העלם, it is not considered גרירה, so how can the ר"י maintain that we consider the קצירה of שבת שגגת to be נגרר after the קצירה of שגגת מלאכה; they were done אחד בהעלם אחד?!

responds: תוספות

מכל מקום קצירה וקצירה שאני¹² שהאחת בשגגת שבת והאחת בזדון שבת -

⁸ If the קרבן for the two קצירות would be mainly for the קצירה of שבת שגגת then the טחינה שעמה would be included, since they were both done בשגגת שבת and it would not be considered גרירה. However the קרבן is being brought mainly because of the קצירה של שגגת מלאכה (he was aware of this first), therefore it cannot include the טחינה of שגגת שבת, unless we employ גרירה (since there was also a קצירה בשגגת שבת [which was בהעלם אחד with the קצירה of שגגת מלאכה]).

⁹ According to the ר"י, the words of the גמרא that קצירה גוררת קצירה וטחינה שעמה are precise; the only גרירה is the קצירה גרירה, however the טחינה שעמה is not considered a גרירה.

¹⁰ There is only one חיוב חטאת for the שבת שגגת שבת, therefore if one is נתכפר (in this case the קצירה), the other (טחינה) is also נתכפר.

¹¹ When one eats two זיתי חלב without being aware at that time that he is eating חלב, there is only one חיוב חטאת since there was no ידיעה between the eating of the first זית and the second זית. We do not say that one זית is גורר the other זית. Rather initially there is only one חיוב חטאת, therefore seemingly here too, since he was קוצר and קוצר בשגגת שבת (there was no ידיעה in between), there should only be one חיוב חטאת which is נתכפר on both קצירות without resorting to גרירה.

¹² A 'regular' אחד העלם is where both שגגות were the same (by קצירה for instance he was קוצר twice בשגגת מלאכה [or בשגגת מלאכה], but when the שגגות are different, it is not considered אחד העלם. See 'Thinking it over'.

Nevertheless the case of **קצירה וקצירה** here is different from a 'regular' אחד, since one קצירה was **שבת בשגגת** and the other קצירה was **שבת בזדון** and שגגת מלאכה, therefore they are not considered אחד, and the reason why they are נתכפר with one קרבן is only because of גרירה.

וטעמא דמאן דאמר בסמוך¹³ דקצירה וקצירה אין מצטרפין היינו משום דלית ליה גרירה¹⁴ -

And the reason of the one who maintains shortly that קצירה of שבת and שגגת שבת do not combine, that is because he disagrees with גרירה.

וקשה לרבינו שמשון בן אברהם לפי זה הוה מצי למצוא פלוגתייהו דאביי ורבא¹⁵ -

And the שגגת שבת of קצירות (that the שגגת שבת are not considered אחד, but we require גרירה), the גמרא could have found a way to state the dispute between אביי ורבא (whether we maintain גרירה [the view of אביי], or not [רבא]) -

אפילו בשלשה קצירות כגון שקצר בשגגת שבת וזדון מלאכות -
Even by three קצירות alone (without טחינות); for instance if he was first קצר - בשגגת שבת וזדון מלאכות

וחזר וקצר בזדון שבת ושגגת מלאכות¹⁶ -

And he repeated and was קוצר with שבת and שגגת מלאכות -

ונודע לו הראשונה וחזר וקצר בשגגת שבת וזדון מלאכות¹⁷ -

And he became aware of the first שבת בשגגת שבת, and after this ידיעה he was again שגגת שבת וזדון מלאכות by קוצר -

¹³ See later on our עמוד the query of זירא ר' and the response of אסי.

¹⁴ According to תוספות that שגגת שבת ושגגת מלאכה are not considered אחד, but rather they are נתכפר בחטאת אחד because of the concept of גרירה, we can understand why others may disagree with this concept of גרירה. However according to רש"י who maintains that שגגת שבת ושגגת מלאכה are considered אחד, it is not easily understood why someone should disagree. (See [however] later רש"י who addresses this issue.)

¹⁵ The אביי ורבא מחלוקת between רש"י and גמרא is why does the גמרא cite the שגגת שבת ושגגת מלאכה in a case of אכל חלב (which is not relevant to שבת), and not in a case of קצירות. [The רש"י is not satisfied with this explanation either, עיי"ש.] However the רש"י interprets the שגגת שבת של מי that why do רבא ואביי argue by קצירה וטחינה (a more complicated case) when the same argument can be in a simpler case of three קצירות.

¹⁶ At this point; according to רש"י, both קצירות are considered אחד (with no need of גרירה); however according to the גמרא they are not considered אחד since their שגגות are different, nevertheless they can be נתכפר with one חטאת if we maintain גרירה.

¹⁷ Regarding these last two קצירות (the first בשגגת מלאכה and the second בשגגת שבת) they are considered אחד (since their שגגות are different); they can only be combined if we use גרירה a second time. [Nonetheless even according to רש"י that the first and second are אחד, and the second and third are אחד, one חטאת would not be sufficient if not for גרירה since there was a ידיעה between the first and third קצירה, However with גרירה, one חטאת would be sufficient to be מכפר on all three קצירות, even according to רבא.]

דלרבא הביא קרבן על הראשון שני נתכפר¹⁸ שלישי לא נתכפר¹⁹ ולאביי גם שלישי²⁰ נתכפר:

According to רבא if he brought a קרבן on the first קצירה, the second קצירה was נתכפר because of גרירה, however the third קצירה was not נתכפר since it is גרירה אביי, however according to אביי even the third קצירה was נתכפר since אביי maintains גרירה דגרירה אמרינן. Our תוספות does not answer this question on the ר"י.²¹

Summary

ידעה בינתיים without a קצירות בשגגת שבת ושגגת מלאכה maintains that ר"י is considered העלם אחד. However the קצירה וטחינה בשגגת שבת is considered גרירה (in relation to the קצירה בשגגת מלאכה). The ר"י maintains the opposite; that קצירות בשגגת שבת is not considered העלם אחד (and requires גרירה), but the קצירה וטחינה בשגגת שבת is considered העלם אחד and does not require גרירה.

Thinking it over

1. According to the ר"י that different types of שגגות cannot be considered בהעלם אחד;²² what be the ruling in a case where one ate a כזית of חלב (knowing that it was חלב) but he was unaware that חלב is אסור. He later became aware that חלב is אסור (but was not aware yet that he previously ate חלב), and then he ate another כזית of חלב thinking it was שומן. There are two different שגגות here (one where he did not know חלב is אסור and another where he did not realize that this is חלב), which were done בהעלם אחד; is this considered one העלם or do we require גרירה in order to be נתכפר on both כזיתים with one חטאת, and so according to those who do not maintain גרירה, he will be required to bring two חטאות.²³

2. When תוספות teaches that we cannot utilize גרירה he writes,²⁴ שהאחת בשגגת שבת והאחת בשגגת מלאכה. Why did not תוספות write שהאחת בשגגת שבת והאחת בשגגת מלאכה?

¹⁸ The שני was נתכפר only because of גרירה since according to the ר"י they are not considered אחד בהעלם since their שגגות differ.

¹⁹ The third קצירה, even though it is the same שגגה as the first קצירה, cannot be נתכפר with the first קצירה, since there was a ידיעה בינתיים. It can also not be נתכפר through גרירה because of the second קצירה, since we already utilized one גרירה to be מכפר on the second קצירה, which according to the ר"י was not done אחד בהעלם אחד with the first קצירה. We cannot use גרירה twice; גרירה דגרירה לא אמרינן רבא.

²⁰ The first קצירה is גורר the second קצירה, and the second is גורר the third; גרירה דגרירה אמרינן according to אב"י.

²¹ See שבת של מי who offers an answer.

²² See footnote # 12.

²³ See מנחת אריאל.

²⁴ See footnote # 12. See text by footnote # 7 where we find the same idea, mentioning *שבת זדון* instead of *שגגת מלאכה*.